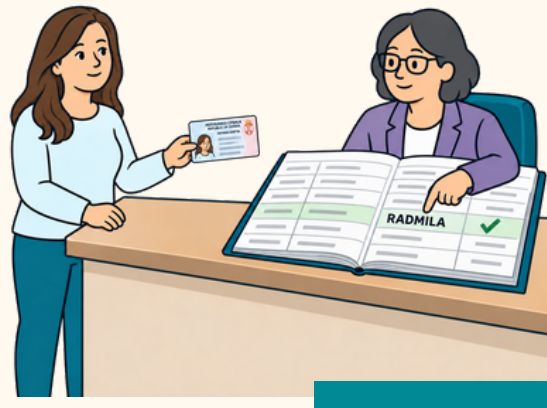

VODIČ ZA GLASANJE NA IZBORIMA NA LAKOM JEZIKU

O OVOM VODIČU

Ovaj vodič objašnjava kako se glasa na izborima.
U vodiču možeš da saznaš šta treba da uradiš pre glasanja i na dan glasanja.
Slike u vodiču pomažu ti da lakše razumeš postupak glasanja.

Lako razumljiv jezik je jezik koji svi mogu lakše da razumeju.
On pomaže i ljudima kojima je teško da razumeju složene tekstove.

Kontrolu razumljivosti vodiča izvršili:

Milica Radanov, Đorđe Ivančević
članovi Udruženja “Na pola puta” Pančevo

Izdavač:

Caritas Srbije

Adresa:

Vojvode Stepe 78/lok.5; 11 000 Beograd

Autori:

Dušan Perić, Emilija Davidović, Milena Sredojević

Saradnici:

Jelena Ankić, Aleksandra Janjić, Ljupka Mihailovska

Grafička obrada:

Dušan Perić

Godina izdanja:

2026.

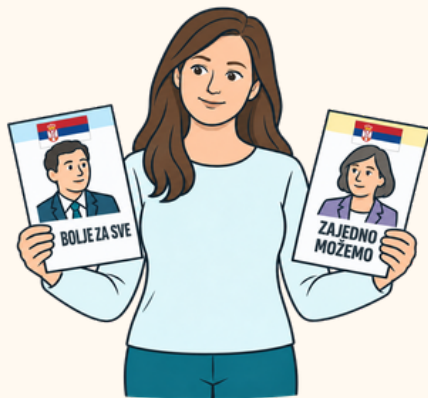
Zašto je glasanje važno?

Politika je odlučivanje o tome kako uređujemo zajednički život.

Političke odluke utiču na:

- posao
- škole
- bolnice
- zaštitu prirode
- prava ljudi

Na izborima biraš ljude koji donose političke odluke.

Pre izbora saznaj šta predlažu ljudi koji učestvuju na izborima.

Tvoje mišljenje je važno.
Glasanje je tvoje pravo.

Sve ove odluke utiču na tvoj život.
Utiču i na život ljudi koje poznaješ.
Zato je važno da znaš ko su ljudi koji donose odluke u našoj zemlji.
Važno je i da znaš kakve predloge ti ljudi imaju.

Ti odlučuješ za koga glasaš

Niko ne sme da te natera da glasaš za određenu osobu na izborima.

Niko ne sme da te natera da glasaš za određenu **izbornu listu**.

Izborna lista je grupa kandidata koji zajedno učestvuju na izborima.

Niko ne sme da ti govori koga da zaokružiš na glasačkom listiću.

Ti samostalno odlučuješ za koga ćeš da glasaš.

Koga biraš na izborima?

Na izborima možeš da biraš:

- predsednika Republike Srbije
- **narodne poslanike**
- **odbornike** u svom gradu ili opštini.

Koga biraš na izborima?

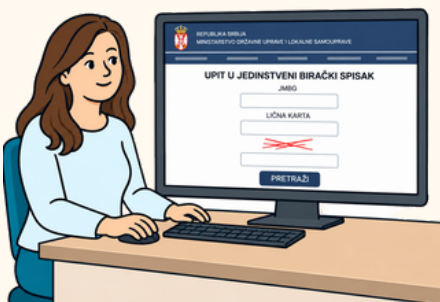
Narodni poslanici rade u Narodnoj skupštini. Oni donose zakone koji važe u Srbiji. Zakoni su pravila koja moramo da poštujemo.

Odbornici rade u skupštini grada ili opštine. Oni donose odluke o tvom gradu ili opštini.

Ako živiš u Vojvodini, biraš i **pokrajinske poslanike**. **Pokrajinski poslanici** rade u Skupštini Vojvodine. Oni donose odluke o Vojvodini.

Ko može da glasa na izborima?

Pravo glasa na izborima imaju osobe koje:

- imaju **državljanstvo Republike Srbije**
- imaju najmanje 18 godina
- su upisane u **jedinstveni birački spisak**

Državljanstvo Republike Srbije znači da si građanin Republike Srbije.

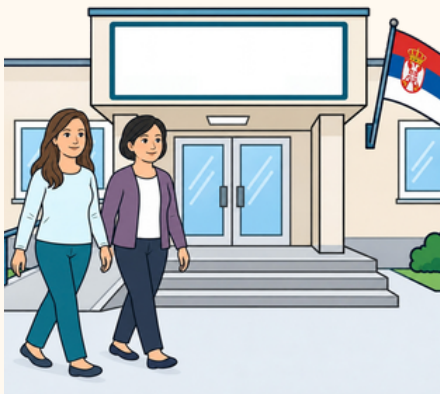
Jedinstveni birački spisak je spisak ljudi koji imaju pravo da glasaju u Srbiji.

Pravo glasa na izborima imaju osobe kojima nije potpuno oduzeta **poslovna sposobnost**.

Poslovna sposobnost znači da po zakonu možeš samostalno da preuzimaš prava i obaveze.

Gde glasaš?

Glasaš na svom biračkom mestu.

Biračko mesto je prostor u kome se glasa.

Pre izbora možeš da dobiješ pozivni listić.

Pozivni listić stiže na tvoju kućnu adresu.

Na njemu piše adresa tvog biračkog mesta.

Možeš da glasaš i ako ne dobiješ pozivni listić.

Kako da proveriš svoje biračko mesto?

Idi u **gradsku** ili **opštinsku upravu**

u mestu gde imaš prijavljenu adresu stanovanja.

Gradska ili **opštinska uprava** je služba koja obavlja poslove za građane.

Pitaj službenika ko je zadužen za biračke spiskove.

Zatraži da proveriti da li si upisan u birački spisak.

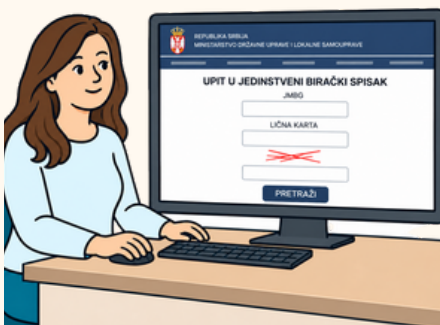
Pitaj službenika na kom biračkom mestu glasaš.

Isto možeš da proveriš i preko interneta.

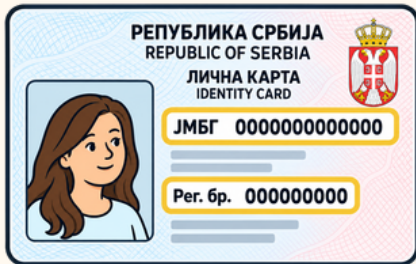
Otvori sajt upit.birackispisak.gov.rs.

Na sajtu možeš da proveriš:

- da li si upisan u birački spisak
- gde se nalazi tvoje biračko mesto

Kako da proveriš gde je tvoje biračko mesto?

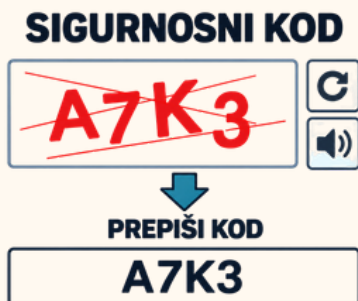
Za proveru su ti potrebni:

- JMBG
- broj lične karte
- sigurnosni kod sa stranice

JMBG je jedinstveni matični broj građana.

JMBG piše na ličnoj karti.

Broj lične karte piše na tvojoj ličnoj karti.

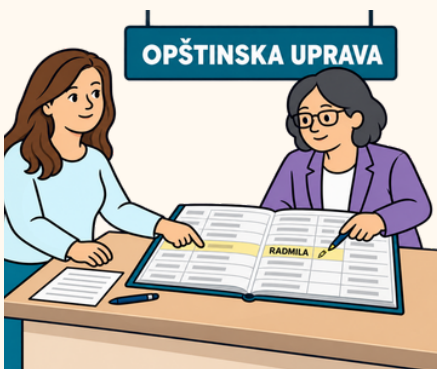
Sigurnosni kod je slika sa slovima i brojevima.

Prepiši slova i brojeve u označeno polje.

Ako ti je potrebna pomoć,

zamoli osobu kojoj veruješ da ti pomogne.

Šta ako nisi upisan u birački spisak?

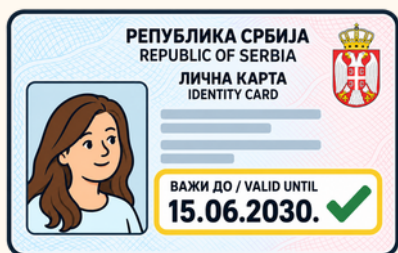
Ako nisi upisan u birački spisak,
idi u gradsku ili opštinsku upravu.

Idi u upravu u mestu u kome imaš
prijavljenu adresu stanovanja.

Zatraži da te upišu u birački spisak.

Ako su tvoji podaci pogrešni, zatraži da ih isprave.

Šta ti je potrebno za glasanje?

Na glasanje treba da poneseš **važeću ličnu kartu** ili **važeći pasoš**.

Važeći dokument je dokument kome nije istekao rok važenja.

Rok važenja je datum koji piše na dokumentu. Proveri da datum važenja nije prošao.

Bez važeće lične karte ili pasoša ne možeš da glasaš.

Ko može da ti pomogne tokom glasanja?

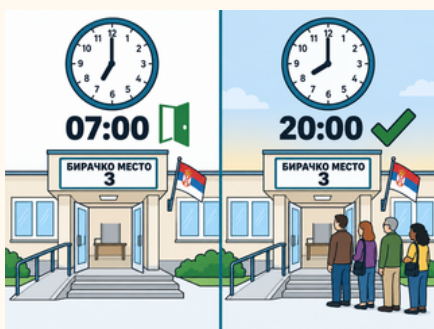

Ako ne možeš sam da popuniš glasački listić, možeš da povedeš osobu koja će ti pomoći. Ti biraš tu osobu.

Ti odlučuješ za koga glasaš.

Osoba koja ti pomaže popunjava listić onako kako joj kažeš.

Kada možeš da glasaš?

Biračka mesta otvaraju se u 7 časova ujutru. Biračka mesta zatvaraju se u 20 časova uveče.

Ako u 20 časova čekaš u redu ispred biračkog mesta, imaš pravo da glasaš.

Kada možeš da glasaš?

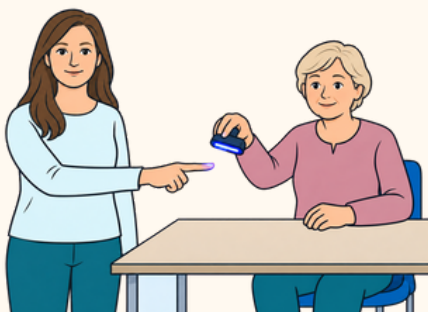
Na biračkom mestu nalaze se članovi **biračkog odbora**.

Birački odbor je grupa ljudi koja organizuje glasanje.

Na biračkom mestu mogu da budu i posmatrači. Posmatrači imaju dozvolu da prate glasanje. Oni proveravaju da li se poštuju pravila.

Na biračko mesto dolaze birači da glasaju.

Šta radiš kada dođeš na biračko mesto?

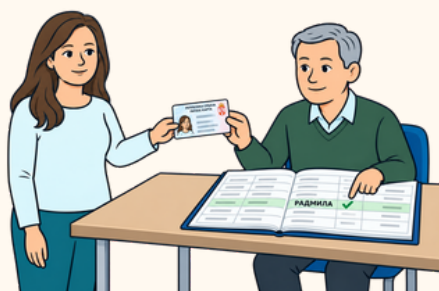
Kada dođeš na svoje biračko mesto, pokaži **kažiprst desne ruke** članu biračkog odbora.

Kažiprst je prst pored palca.

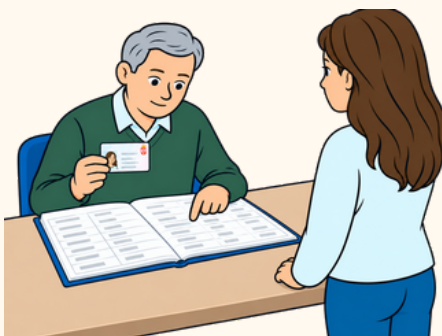
Član biračkog odbora proverava tvoj prst **UV lampom**.

UV lampa je posebna lampa koja pokazuje oznaku od spreja na prstu.

Pokaži važeću ličnu kartu ili pasoš članu biračkog odbora.

Šta radiš kada dođeš na biračko mesto?

Član biračkog odbora proverava tvoje ime, prezime i ličnu kartu ili pasoš.

Član biračkog odbora proverava da li su tvoje ime i prezime u biračkom spisku.

Član biračkog odbora pronalazi tvoje ime u biračkom spisku.

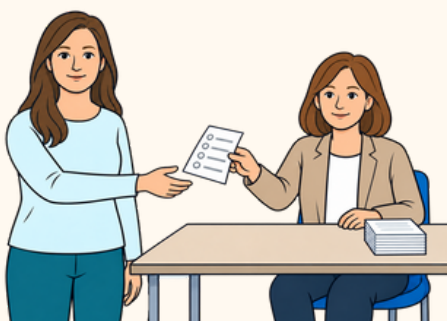
Potpisi se pored svog imena.

Član biračkog odbora prska sprej na tvoj kažiprst desne ruke.

Ako taj prst ne može da se obeleži, sprej se stavlja na drugi prst.

Sprej ostavlja oznaku najmanje 24 sata. Oznaka pokazuje da si već glasao.

Dobićeš **glasački listić**.

Glasački listić je papir na kome zaokružuješ za koga glasaš.

Ako se istog dana održava više vrsta izbora, dobićeš više glasačkih listića.

Šta ako ti nešto nije jasno?

Pre glasanja pitaj članove biračkog odbora ako ti nešto nije jasno.

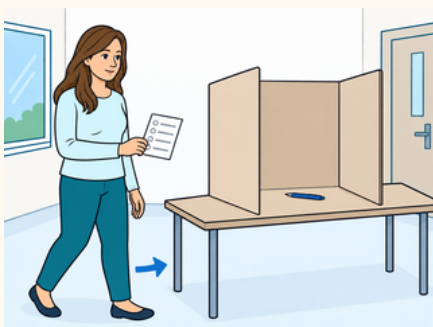
Oni mogu da ti objasne kako da popuniš listić. Ne smeju da ti govore za koga da glasaš. Ti odlučuješ kome daješ svoj glas.

Kako glasaš?

PRIMER GLASAČKI LISTIĆ ZAKRUŽI BROJ ISPRED JEDNE IZBORNE LISTE	
1.	SUNČANI GRAD – STRANKA DOBRIH KOMŠIJA
2.	NOVI KORAK – POKRET ZA BOLJE SUTRA
3.	LJUDI NA PRVOM MESTU – SAVEZ MOST
4.	ZELENI PUT – EKOLOŠKA STRANKA LIST
5.	NAPRED ZAJEDNO – GRUPA GRAĐANA

Uzmi glasački listić.
Idi iza **paravana**.

Paravan je pregrada koja služi da drugi ljudi ne vide za koga glasaš.

Tvoje glasanje je tajno.
Ti odlučuješ za koga glasaš.
Ako ti je potrebna pomoć, zamoli osobu kojoj veruješ da ti pomogne.

Pročitaj šta piše na glasačkom listiću.

Ako ti treba više vremena,
reci to članu biračkog odbora.

Kako glasaš?

Kada biraš narodne poslanike, pokrajinske poslanike ili gradske odbornike, zaokružuješ broj ispred jedne **izborne liste**. **Izborna lista** je spisak kandidata za poslanike ili odbornike.

Kada biraš predsednika, zaokružuješ broj ispred jednog **kandidata**. **Kandidat** je osoba koja učestvuje na izborima za predsednika.

Zaokruži broj ispred samo jedne izborne liste ili samo jednog kandidata.

Ako ne možeš sam da zaokružiš broj, reci osobi koja ti pomaže koji broj treba da zaokruži.

Kada zaokružiš broj, presavij glasački listić. Drugi ljudi ne treba da vide za koga si glasao.

Kada završiš, izađi iza paravana.

Priđi **glasačkoj kutiji**.

Glasačka kutija je kutija u koju birači ubacuju listiće.

Ubaci presavijen listić kroz otvor na kutiji. Izađi sa biračkog mesta.

Šta ako se pravila glasanja ne poštuju?

Imaš pravo da slobodno odlučiš za koga glasaš.

Imaš pravo da glasaš tajno.

Drugi ljudi ne smeju da gledaju šta zaokružuješ na glasačkom listiću.

Ako neko krši ova pravila, obavesti birački odbor.

Obavesti birački odbor i ako primetiš da se druga pravila glasanja ne poštuju.

Birački odbor mora odmah da reaguje.

Ako ne možeš da dođeš na svoje biračko mesto

Možeš da glasaš u svojoj kući ili stanu ako ne možeš da dođeš do biračkog mesta zbog:

- bolesti
- starosti
- invaliditeta

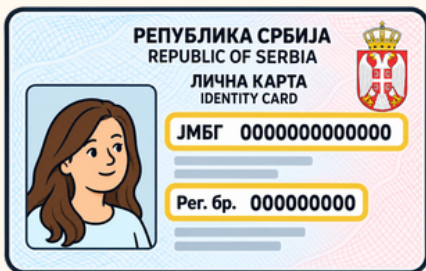
Treba da prijaviš da želiš da glasaš iz svoje kuće ili stana.

Kako da se prijaviš da glasaš od kuće?

Broj telefona svoje **izborne komisije** potraži na veb-sajtu svoje opštine ili grada. **Izborna komisija** je grupa ljudi koja organizuje glasanje.

Kontakte možeš da pronađeš i na sajtu **biraci.parlament.gov.rs**, na stranici „Lokalne izborne komisije“.

Pre nego što pozoveš izbornu komisiju, pripremi:

- ličnu kartu ili pasoš
- napiši svoj broj telefona
- adresu na koju komisija treba da dođe.

Prijavljivanje za glasanje od kuće počinje 3 dana pre dana glasanja.

Izbornu komisiju možeš da pozoveš najkasnije do 11 časova na dan glasanja.

Pozovi komisiju.
Reci da želiš da glasaš kod kuće.

Reci svoje ime, prezime i jedinstveni matični broj.

Reci adresu na koju treba da dođu.
Reci im svoj broj telefona.

Objasni zbog čega ne možeš da dođeš na biračko mesto.

Ako ti je potrebna pomoć, zamoli osobu kojoj veruješ da ti pomogne.

Kako glasaš kod kuće?

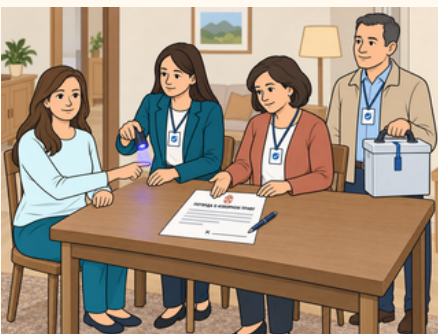

Na adresu koju si rekao izbornoj komisiji doći će **3 poverenika biračkog odbora**.

Poverenici su ljudi koje birački odbor šalje da bi ti glasao kod kuće.

Pokaži im važeću ličnu kartu ili važeći pasoš.

Poverenici proveravaju tvoj prst UV lampom. Tako proveravaju da li si već glasao.

Poverenici ti daju potvrdu o izbornom pravu. To je dokument koji potpisuješ da bi glasao u svojoj kući.

Potpisi potvrdu i vrati im je.

Poverenici obeležavaju tvoj prst sprejom.

Zatim dobijaš glasački listić i kovertu. Poverenici ti objašnjavaju kako da glasaš.

Posle toga izlaze iz prostorije jer imaš pravo da glasaš tajno.

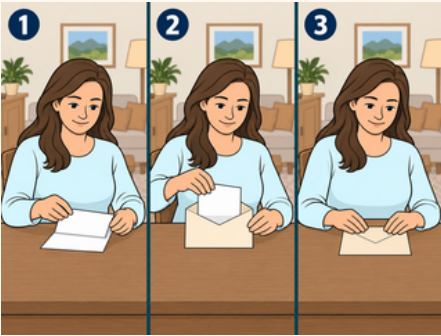
Ako ti je potrebna pomoć, može da ti pomogne osoba koju ti izabereš.

Ta osoba može da pročita listić i da ga popuni onako kako joj kažeš.

Ti odlučuješ za koga glasaš.

Kako glasaš kod kuće?

Zakruži broj ispred jedne izborne liste ili jednog kandidata.

Presavij glasački listić.

Stavi listić u kovertu.

Zatvori kovertu. Kada se poverenici vrate, daj im zatvorenu kovertu.

Poverenici zatvaraju kovertu na poseban način i nose je na biračko mesto.

Time završavaš glasanje.

Ako ćeš biti u drugom mestu u Srbiji

Na dan izbora možda nećeš biti u mestu u kome živiš.

Možeš da zatražiš da glasaš u mestu u kome ćeš tada biti.

Ovo je moguće kada glasaš za:

- narodne poslanike
- predsednika Srbije

Zatraži od gradske ili opštinske uprave da glasaš u mestu u kome ćeš tada biti.

Gradska ili opštinska uprava je služba koja obavlja poslove za građane grada ili opštine.

To uradi najkasnije 20 dana pre dana glasanja.

Kako glasaš ako si u inostranstvu?

Ako živiš u inostranstvu, možeš da se prijaviš za glasanje.

Možeš da se prijaviš i ako ćeš na dan izbora boraviti u inostranstvu.

Ovo je moguće kada glasaš za:

- narodne poslanike
- predsednika Srbije

Za glasanje se prijavi preko **ambasade** ili **konzulata** Srbije u toj zemlji.

Ambasada i **konzulat** predstavljaju Srbiju u drugoj zemlji.

Oni obavljaju i određene poslove za državljane Srbije.

Šta se dešava kada se glasanje završi?

Kada se biračko mesto zatvori, birački odbor broji glasove.

Zatim zapisuje rezultate glasanja u **zapisnik**. **Zapisnik** je dokument u kome piše kako je proteklo glasanje.

U njemu pišu i rezultati izbora.

Birački odbor postavlja zapisnik na biračkom mestu.

Rezultati se objavljuju i na internetu.

Gde možeš da vidiš rezultate?

Rezultate možeš da vidiš na svom biračkom mestu. Možeš da ih vidiš i na sajtu Republičke izborne komisije.

To je komisija koja organizuje izbore za narodne poslanike i predsednika Srbije.

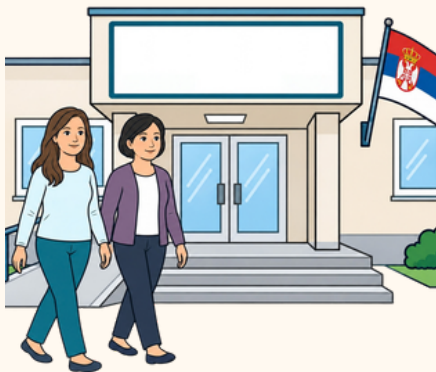

Otvori sajt www.rik.parlament.gov.rs.

Više informacija o glasanju možeš da pronadeš na sajtu biraci.parlament.gov.rs.

PODSETNIK PRE GLASANJA

Proveri gde glasaš

Proveri adresu svog biračkog mesta.
Adresa može da piše na pozivnom listiću.

Adresu možeš da proveriš i:

- u gradskoj ili opštinskoj upravi
- na sajtu upit.birackispisak.gov.rs

Razmisli kako ćeš doći do biračkog mesta.
Možeš da ideš peške, gradskim prevozom ili automobilom.

Proveri ličnu kartu ili pasoš

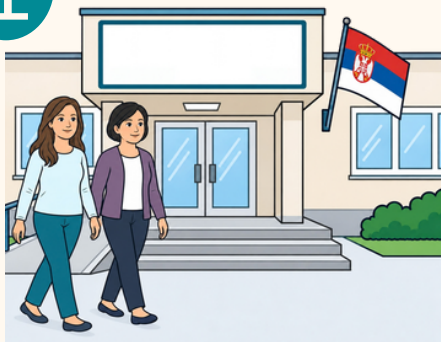
Na glasanje ponesi važeću ličnu kartu ili važeći pasoš.

Proveri datum do kada dokument važi.

Bez važeće lične karte ili pasoša
ne možeš da glasaš.

PODSETNIK KAKO SE GLASA

1

Dođi na adresu na kojoj se nalazi tvoje biračko mesto.

2

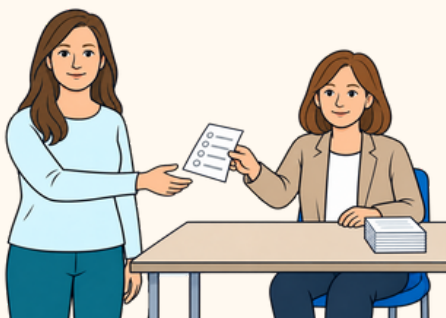
Pokaži ličnu kartu ljudima koji rade na biračkom mestu.

3

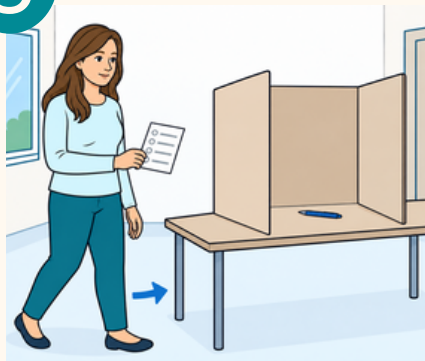
Potpisi se pored svog imena u biračkom spisku.

4

Uzmi glasački listić.

5

Idi iza paravana.

6

Zakruži broj onoga za koga želiš da glasaš.

7

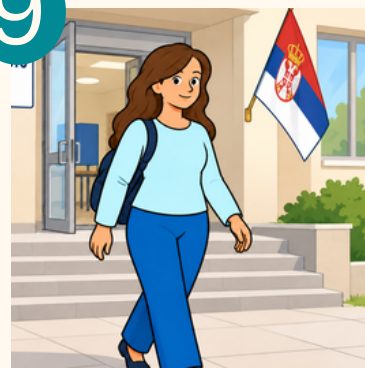
Presavij glasački listić.

8

Ubaci glasački listić u glasačku kutiju.

9

Izađi sa biračkog mesta.

PODSETNIK ŠTA AKO NE MOŽEŠ SAM

Ko može da ti pomogne tokom glasanja?

Ako ne možeš sam da popuniš glasački listić, možeš da povedeš osobu koja će ti pomoći. Ti biraš tu osobu.

Ti odlučuješ za koga glasaš.

Osoba koja ti pomaže popunjava listić onako kako joj kažeš.

Šta ako ti nešto nije jasno?

Pre glasanja pitaj članove biračkog odbora ako ti nešto nije jasno.

Oni mogu da ti objasne kako da popuniš listić. Ne smeju da ti govore za koga da glasaš. Ti odlučuješ kome daješ svoj glas.

Ako ti treba više vremena, reci to članu biračkog odbora.

PREUZMI POSTERE I PODSETNIK

Poster „Podsetnik kako se glasa“ spreman je za štampu.

Poster je napisan na lakom jeziku.

Udruženja i pojedinci mogu besplatno da ga preuzmu i odštampaju.

Poster A3 možete preuzeti klikom [ovde](#).

Poster A4 možete preuzeti klikom [ovde](#).

A3 poster je veći i bolje se vidi na zidu.

A4 poster je manji i lakše staje u torbu kao podsetnik.

Poster možete koristiti na radionicama.

Samostalno izaberi veličinu plakata.

Samostalno izaberi za koga ćeš da glasaš.

Caritas Srbije

www.caritas.rs / +381 11 4099561 / secretariat@caritas.rs

Vojvode Stepe 78/lokal 5

11 000 Beograd, Republika Srbija

